

Világégés

I

A szavak úgy hullnak vissza ránk, mint fejünk fölé dobott kések és pengék, melyek a nehézkedés törvényének engedelmeskedve esnek ég felé emelt arcunkra, megsebezve azt.

A leírt, kimondott szó, amely kudarcainkra emlékeztet, megsebez. Ebben a sebzettségben élünk évezredek óta. Bármily pontosan is mérjük fel a bennünk és a világban zajló történések folyamatait, utólag mindig azon kapjuk magunkat, hogy tévedtünk. A szándékot rendre megcsúfolja valami. Tévedtünk abban is, hogy ellenállhatunk a romboló erőknek. Be kell vallanunk, hogy nem tudtunk ellenállni.

Már nem emeljük az arcunkat az ég felé. Hogyan is emelhetnénk? Fálnak dőlt testünk híven mutatja, hová jutottunk.

A történetnek van kezdete. Mindennek van kezdete. A Semminek és a Végnek is van kezdete.

Valahol és valamikor elkezdődött. Valamikor el kellett kezdődnie. Ha nem így lett volna, akkor most nem lennénk itt.

Tehetetlenség. Testünk pozíciója mindent elárul: nekidőlt test a fálnak, valaki arrébb lökte, vagy saját tehetetlenségének engedelmeskedve mozdult el támaszt keresve. Agyag, szobor, emberszerű agyag. Agyagember. Sárból lett ember. Hiába tapasztottak bele valamikor lelket, az kétségbeesésében kiégett, elégett. Vagy a lélek is sárból lett? Sárból égették ki? Nem bír a saját tűzével? Tűz a tűzben.

A nem-organikus valami, bármi is legyen az, a kémiai-biológiai hatásoknak kitéve előbb-utóbb organikussá lesz, ha másban nem is, a végső elporladásban, amely előbb-utóbb humusszá válik. Az átalakulást ne fejlődésként, hanem más-ként-levésként képzeljük el. Az anyagi továbbra is anyagként működik: a benne zajló folyamatok képződéseként – millió és millió év alatt – egy ponton átfordul önmagáról való *tudás*ba is. A falevél is tudja, miképp kell a nap vagy éppen az árnyék felé fordulnia, hogy szabadon növekedjen.

Az anyag önmagáról való tudása. Folyamat a folyamaton belül: ezermillió év rétegződései.

A lélek hordozója a test. A finom szerkezet (test) a nálánál jóval finomabb állagú anyag (lélek) jelenlététől, saját kudarcának emlékeztetőjétől megroskad. Nekidől a fálnak.

A szöveg eredetileg a Seagull Books 2025/2026-os katalógusában jelent meg angolul, Otilie Mulzet fordításában. A fényképek készítője a neves indiai fotós és színházi szakember, Naveen Kishore, aki 1982-ben megalapította és azóta is vezeti a Seagull Books (London, New York, Calcutta) kiadót. Fotó: Nareen Kishore.

Nincs szava.

Ha élő-lélegző test volna, akkor még kevésbé volna szava.

Kezdet és végpont.

Karnyújtásnyira tőle őse, kinek öléből keletkezett élete. Ő ugyancsak agyagból (fából?) van. Hogyan? Igen: agyagból vagy fából. Ennél képtelenebb tényekkel is kénytelenek vagyunk együtt élni. Teremtődhet agyagból élet? Ne téveszsen meg bennünket az ősalak kinézete, ő is csak a rögzült idő egy formájának egyik változata. Az idő játszik velünk.

Ahonnán jött, titok, ahová tart, titok. Két titok összeadódva: többszörös talány.

A falnak dőlt alak nem demonstrál. Van, létezik saját valóságában. Állvány mögé kerülve és saját árnyékának támaszkodva nem lát és ért többet, mint árnyéka.

A két árnyalak közötti térbe helyezzük el magunkat. Nem képzelgünk, ott vagyunk. Ha nem ott lennénk, nem volnánk fogékonyak arra, amit látunk.

Fakeret mögött, egy állvány mögött, egy kiállítótér zugában (lehetne bárhol, de zug lesz, ez biztos, egy félreeső hely, rivalda és színpad nélkül) találunk rá történetünkre, végünkre, arra a valóságunkra, amik vagyunk.

Véletlen műve? Nem.

Félretették, félreállították? Nem.

Nincs direkt magyarázat. Ha megmagyarázzuk, mit látunk, mindent elrontunk.

Az első magyarázat amúgy is közhely volna (életerő és végső tehetetlenség együtt, az idő zsinórján, legyen emberember vagy agyagember, egyikben sem találja magát otthon, mindig másutt van, nem tud ott lenni, ahova, amibe vette(t)).

A második magyarázat (aki figyelte erre a képre, és rögzítette, az ember sorsára ismert rá) erőltetett.

A harmadik magyarázat ilyen-olyan műszavakkal hitelesíteni kurrens filozófiai-szellemi irányzatokat, antropológiával, poézissel cicomázva, hókuszpókusz.

A negyedik magyarázat képleírás volna egyes iskolák szempontrendszere szerint.

Ötödikként miért ne választhatnánk az alábbi?

Itassa át retinánkat a kép. Hagyjuk, hogy a kép észlelet nélküli érzetté váljon bennünk. Az észlelet-érzékelés kettőse közelében táncolunk azokban a pillanatokban is, amikor valami *revelálódik* bennünk. A misztikusok sem tiltják, hogy beszéljünk róla. Ilyenkor mi történik bennünk? Nem tudjuk, nem is akarjuk tudni, miközben egész valónkkal meg szeretnénk fejteni, hogy valójában mi is történik, mi a dinamikája, a természete a dolognak, miként megy végbe a pillanat, amikor a kép leválik az észlelési tartományt fenntartó-üzemeltető rendszerről és megüt: ez maga a reveláció, amin magányos óráinkban (vagy valakivel kettesben, ha éppen ilyenkor ér el a pillanat) megrendülünk. Megbabonáz a pillanat, ami nem leírható, hiába törekszünk most is ennek a feltárására, a folyamat leírására. A folyamat nem leírható. A pillanat bekövetkeztekor nem is az érzelmi tartományokat súrolja a bennünk lévő *valami*. A fordítottja történik. A kép kapja telibe a bennünk lévő valamit, nem mi. Már itt vagyunk, megérkeztünk, fogal-

mazásunkban már ott tartunk, hogy a kép közvetlenül a *legvalónkat* érinti, a lélek-kapcsolatos *szervünket*, amennyiben mondhatjuk azt, hogy szerv. Mondjuk rá. Valamiből táplálkozó és valamit tápláló organizmus.

Valamikor kitalálták a lélek szót, ezzel akarjuk a bennünk legtitokzatosabbat leírni, megmagyarázni.

A kitalálás pillanata teremtés volt. A *psziché* szó kitalálója teremtett, az *om* szó kitalálója teremtett. Előtte senki sem használta ezeket a kifejezéseket. Sok-sok millió évvel ezelőtt azt sem tudta magáról az emberré válás pályájára állított természeti képződmény, hogy egyszer ő majd több lesz, mint amiből ki kell válnia, miközben tágabb és közvetlen környezetének a produktuma marad. Miből is gondolhatta volna, hogy a folyamatosan zajló öntudatosulás processzusának veszélyeivel egy idő után nem fog tudni megbirkózni?

Nem kellene kitalálnunk mostani helyzetünkre új hívószavakat?

A falnak dőlt lény legyőzetett. A lélek hordozója saját labirintusában bolyongva nem tudja eldönteni, hogy melyik útvonalat kövesse, közben elszakad a gyökereitől, a lélektől, a testet uraló tudat foglya lesz, hamis tudattal végzi a dolgát, mindaddig, amíg meg nem törik, fel nem adja, bele nem pusztul. A kitalálthoz (lélek) nem kaptunk elég használati utasítást. Vagy kaptunk volna? Kaptunk is, meg nem is. A továbblépéshez, gyökereink visszatalálásához újabb és újabb teremtetési aktusokon keresztül juthatunk el.

Mik lennének ezek a bizonyos gyökerek? Nem tudjuk.

Vannak pillanatok, amikor az élet és világ titkait kutató legbensőbb lényünket a tisztánlátás ragyogja be. Ne a misztikusok élményeire gondoljunk, hanem a sajátunkéira. A falnak dőlt agyaglény mi vagyunk. A mi lelkünk, a mi képzeletünk látja az agyag- és falény tehetetlenségét. Ne álljunk meg itt. A bukás nem képzelgés. Tapasztalat. Mindennapi tapasztalatunk. Lehet-e a bukást mindent magyarázó elvvé, princípiummá növesztetni és lényegíteni? Nem a bukásban van-e a megértés igazi esélye? A személyes bukásban. A személyes bukás a közösség bukása is. Nem ez volt-e mindig? Aranykor? Mese és képzelgés.

II

A szegecseknek és a kameraállásnak köszönhetően nemcsak dőlt, de többszörösen tagolt is az arc. Vágott tér. Alul filmtekercs (vonalzó?), hogy ne felejtjük, ez egy kompozíció, amivel cseppet sem lesz kevésbé titokzatos az arc. A vonalak, a szegecsek csak kiemelik e kép metafizikus jellegét.

Nő és férfi egyszerre.

Kétséges identitása nem nyugtalanító, ellenkezőleg, arra inspirál, hogy lássuk az arcot, melynek titokzatossága mágneses erővel vonz magához. Elrejtett tekintet. Mi, akik nézzük, sem ismerjük saját tekintetünk origóját, amely ezen a pszeudotorzó arcon mintha látszana. Fizikai hiányán keresztül lesz oly átható a jelenvalósága, nem tudunk szabadulni tőle, sugárzik. A miénkről sem tudunk, amely ezt a hiányt beméri, és egyúttal kapcsolatot is teremt a két tekintet között. Nem mi észleljük az ehhez az arckivágáshoz tartozó láthatatlan jelenlétet, hanem a bennünk munkálkodó megragadhatatlan jelenlét. Hozzá akarunk eljutni.

Mindig is hozzá akartunk, és valamiképpen el is jutunk. Szavakkal nem tudjuk leírni, miképpen lehetséges ez. Ezért van itt a kép, az arc-kivágott-arc, az arc-felvágott kép, a kiemelt, kivágott arckép. Arcban a kép. Legtitokzatosabb történeteink képekkel íródnak.

Hőn áhított torzulás.

Férfi? Nő? Férfi? Nőférfi? Vagy egész más? A bizonytalanság itt több, mint bármily egyértelműség, letisztultság. A sokértelműség mindig több.

A képzeletet szítja fel.

Ha egészen közelről nézed, látsz rajta egy fél angyalszárnyat, fényként képződik. Vagy a szájszeglet közelében a bőr gyűrődött fel?

Hangtalanul beszél.

Néz – szemek és tekintet nélkül.

Némaságra ítélt? Nem. A hallgatást választotta. Beletörődött volna abba, ami történik velünk? Nem. Tisztában van azzal, milyen döntéseket hoznak a hátunk mögött. Szótlanságában, némaságában ez is benne van. És az is benne van, hogy nem tágit saját maga képviselésétől, szépségét, titokzatoságát nem adja fel, közben arról is tud, hogy kijátsszák hiszékenyséjük, örök bizakodásunk, hogy majd jobb lesz, miközben nem lesz jobb, látjuk a történelem irányítóit, az ő valódi arcukat.

Ha belefogna, és mondaná, rögtön elunnánk. Nem tud olyat mondani, amit ne tudnánk, és ha tudna is, az sem vigasztalna bennünket. Nincs vigasz. Nem lehet vigasz arra, ami történik.

Egy világot idéz fel, a lehetséges szépséget, a lehetséges reményt. A tökéletességet. A tökéletesség esélyét. Nem is az esélyét, hanem annak megvalósultságát. Itt van, látjuk, érezzük és figyeljük, érzékeljük, már bennünk is itt van, felkeltette a vágyunkat a tökéletességre, és lehet-e ennél többet tenni? A tökéletesség utáni vágy, legyen az bármi. A világgal így találkozunk. Bejárjuk stációit, egyenként, mindenki a saját stációit, ezért van együtt az egész. Együtt történünk. Ha nincs benned elég erő, akkor feladod. Hogyan is bírhatnád azt, ami történik? Úgy bírod ki, hogy nem bírod ki. Visszaérkezel tenmagadhoz, le a mélybe, ahol végképp meg vagy fosztva attól a magadtól, akinek a világban kellene mutatkoznia. Olykor megmutatkozik. Ezt-azt kitalál, hogy túlélje.

Amikor titkos vektorok jelölik ki a nézés pályáit, a belső nézés árkait. Amikor eljut hozzánk a világ. Minden absztrakt szinten jut el. Például hírcsatornákon keresztül. Kivéve, amikor nem azon, amikor ténylegesen, amikor látunk. Ilyenkor együtt vagyunk azokkal, akik másmilyen árkokban sáncolták el magukat: lövészárkokban, sikátorokban, pincékben, olykor halottak mögé bújva, azokkal elsáncolva maguk, hogy megmeneküljenek. Vannak, akik nem akarnak megmenekülni. Azt kívánják, minél hamarabb legyen vége e borzalomnak. Ez is lejátszódik bennünk, amikor a kettős képet elhagyva előresietünk, és már a csoportképen nyugszik a tekintetünk. Itt vannak, ha nem is látjuk őket. Csoportosan követik el tetteiket. Nincsenek sokan, ahhoz azonban épp elegendő, hogy tervüket kivitelezhessék.

Képegészből, képegészről kiemelt, kivágott szótlanság, amely nem az örököt sugallja, hanem a részekre tagolt torzót. És mégis többet mond, mintha kinyílna a száj, és belefogna valamibe, például egy siratóba. Nem kezd bele, mert továbbra is ki kell tartania. Tartania kell a száját.

Borzalom és ragyogás.

Képkivágás. Kivágás? Legyen pszeudotorzó. Másfajta torzó, mint amire szoktunk gondolni, mint amire Rainer Maria Rilke megtanított bennünket az *Archai-kus Apolló-torzó* soraiban.

Arc. Végtelen térkép, végtelen szépség, transzcendens objektum.

A bőr pórusai és a száj vonalai mennyire összetartoznak. A száj tere. Az egy-másra csukott alsó és felső ajak, amely, mint valami zár, akár fel is pattanhatna, de nem pattan fel. Megmarad a nyugalma, ezáltal az ereje, és a varázs. Marad a fenséges erő, amely szoborszerűsége ellenére étellel teli, pulzál, fegyelmezettségén keresztül mozgalmas.

Valaki felforgatja a teológiákról, filozófiákról, metafizikákról vallott nézeteinket, szabadabban lélegzünk. E pszedo-torzó-arc ezt teszi. Torzóvoltage semmi sem utal. Alig megnyílt száj. Ez az *alig* a nyugtalanító, ez az árnyékokkal leborított férfi-nő, aki mindkét nem titkát, megfeythetelenségét hordja magán és magában.

Most másfajta árnyékokat látunk. És nem kétségbeesést, nem tehetetlenséget, bukást vagy feladást, annak beismerését, hogy nem bírjuk tovább, ezért nekidőlünk a falnak. Ha igazi volna a szobortest, még radikálisabb volna az esés, a dőlés. Az agyaglénynak van tartása, nem esik össze. Jövőbeli összeesésekre és bukásokra emlékeztet, sorsunkra, az egyes ember sorsára, aki nem tud csak egyéni sors lenni, a többiekkel együtt tud csak sorsközösségben élni. Arra letünk ítélve, hogy magunkban hordjuk a világot. Csak saját életünkön keresztül lehet bármiféle rálátásunk a létezésre, a személyes sors azonban egyben közösségi sors is, az utóbbi nélkül értelmetlen az emberről mint emberről beszélni. Aki ezt nem látja be, az még hamarabb bukik el.

Mintha mondhatna valamit. Mond is.

Halottként élni.

Élőhalottakkal vagyunk körülveve.

A meg nem születettek bukását is látjuk. Mert nem lesz jobb. Nem úgy néz ki, hogy jobb lehetne majd, abból a nézőszögből, ahonnan mi nézzük az ember sorsát, abból a nézőpontból csak rosszabb lehet.

A kamera egészen közel megy az archoz. Kiemeli a részleteket, a kontúrokat, a mélységet, a magasságot. Tágasságot mutat. Lehelet.

Minden kiemelés túlzás. Minden túlzás lezárás és behatárolás. A behatárolt az eleve behatárolt vizsgálja. (Mű)szavakat keresünk, melyek segítségével valami érvényeset tudnánk kijelenteni. Például ezt: transzcendált arc.

A képzelet leképzése.

A képzelet visszaképzése a valóságba, abba a valóságba, amely nincs, nem létezik, minden egyes valóságdarab absztrakt függvény egy képzelt függvényrendszerben, feltéve, hogy a történelem nem szól közbe. Közbeszól. Fel is sorakoztak irányítói. Nem tűnnek ördögieknek, pedig azok. Haláltánc.

És mégis. Mindig a mégis. Nevezzük reménynek.

Csak merjük gondolni, csak merjük képzelni, ami bennünk van.

A kép és a kép nézője közé került *valami*.

Ezt keressük.

Ha még közelebb megyünk az archoz, elveszítjük. Egyébként sem látunk. Hogyan is látnánk, amikor a látást lehetővé tevő szervünk le van terhelve millió

és millió idegen képkockával, melyeket képtelen feldolgozni. A látás és az értelem szorosra van bennünk kötve, érdemes volna ezen elgondolkodnunk.

Ő lenne a falnak dőlt vagy döntött emberimitáció párja: titok, szépség, melyen fiziognómia és szellem egybeesését tanulmányozhatjuk. Nem tesszük, a nézésben, amikor látunk, lerúgjuk magunkról a felesleget, a feleslegeset. A bennünk lévő *valami* nem viszonyít, magát a dolgot éli meg. Belekerül az időbe. Kapaszkodik a semmibe. Az idő mint a *semmi* állaga, a *semmi* kerete.

A testi és szellemi egybeesése. Amikor észleljük, átéljük, tapasztaljuk a bennünk lévő *valamit*. Amikor nem tudjuk eldönteni, hogy azt látjuk-e, amit nézünk, vagy azt, amit képzelünk, a kettő közötti utat absztrahálás segítségével tesszük meg. Az absztrakt tárgya az elillanó szavakban keresendő. A *nincs* a *van* bizonyítéka. A teremtés kezdeteinél tartunk, a keletkezés csodájánál. A *lélekhez, omhoz* hasonló összavakat kellene kitalálnunk ahhoz, hogy leírjuk a folyamatot, ami-ben vagyunk: az emberré válás folyamatát. Ha csak az emberre koncentrálnunk, sohasem fogjuk megérteni, mi az emberi jelenség.

Ha egyedül a történelem felől közelítünk az emberhez, akkor sem jutunk előbbre. Nem mintha kiszabadulhatnánk a történelemből, a civilizáció kötelékéből.

És mégis: kell lennie egy résznek, melyen keresztül az önmagára ismerő tudat tartományaiba kerülve valami újra eszmélünk.

A kettős arc tulajdonosa megtalálta e rést, pedig ugyanazon ölből született, mint az agyag- és falény, ugyanannak a kétségbeesés-evolúciónak a részese. Kapcsolatot tart a tudat mögötti erővel, a tudatalatti tartományokkal, mi pedig rajta keresztül ezen tartományokkal.

III

A felszínen roppant változások, mégis, évszázadok óta ugyanaz ismétlődik.

Gyorsuló idő. Mást sem csinálunk, mint gyorsítjuk, oly mértékben, hogy a tökéletes férfi-nő időközben robottá vált. Elvesztette nőarcát, a férfiarc már korábban eltűnt, vagy megmaradt, de láthatatlan, magára hagyottan bolyong valahol. Öltözetét tekintve még nő, tűsarkú cipője, táskája, sőt, testtartása is ezt sugallja. Adóvevő-készülék a központi szerve, mely rezgéshullámokká összeállt információhalmazt dekódol, anyagmintát vesz a számára részecskehalmazokból álló kettős képből.

Egy újabb kiállítóterem, ahol már semmi sem esetleges, semmi sem emlékeztet az ember kiszolgáltatottságára, a kezdetekre, az ember sorsára. Nincs sors, a kezdet szóba sem jön, a jövő és az infravörös sugárzás (napból kinyert fénytömeg) tölti be a teret. Bármennyire is központinak tűnnek az emberi alakok – kettős kép a képen, melyet egy embergép figyel –, az infravörös fény dominál, idegen képződmények kerültek a mindent átható vörös sugárzásba, a jövőt kémlelik.

A kiállítóter mint laboratórium, majdani kísérletek tere. Több millió fényévnyi távolságból induló fényhullám, nem fogja elérni a Földet, az emberkísérlet helyét, mire elérné, a Földnek nevezett bolygó már nem lesz.

A kettős képen szereplő fruskák tekintetét nem látjuk, és nem látjuk az embergép tekintetét sem. Ennek ellenére használni fogjuk a „pásztáz” szót.

Milyen lehetett valamikor? Nem tudjuk. Találgatunk. Arra az időszakra még emlékszünk, amikor a lányok még lányok voltak, tekintetük kíváncsian fúródott az ismeretlenbe. Most műszerrel felszerelve vizsgálódnak.

Mégiscsak a technika alkotott minket? A technika tárja fel a bennünk lévő nem-technikait? Vagy a bennünk lévő nem-technikai nagyon is technikai?

Speciális okuláréval pásztázzák a nőre emlékeztető földönkívülit (mindannyian azok vagyunk), aki nézi őket, komoly, vizslató fruskatekintetükkel kémlelik az idegent. Eszközök eszközökre irányítva. Adatértékelés. A Nagy Titok.

Infravörös térben kép-gépek és gép-képek.

Eszközökkel kutatni eszközökké vált objektumokat.

Elanyagiasodás a megismerés-obszesszióban. Technikává válás a szuperprojektben.

IV

A történelem irányítói. Külön-külön mások, egyvalamiben hasonlóak: ragadozók. A falnak dőlt, kétségbeesett alak egészen közel érzi jelenlétüket. Halálarcuknál, karvalylényükénél csak aurájuk baljóslatúbb, fenyegetőbb. Nem vigasztal minket, hogy a történelem folyamán hozzájuk hasonló figurák diktáltak. Habár nem, ez így nem igaz, korábban ugyanis minden nyíltabban történt. A stratégiák azonban mit sem változtak. Technikai fejlődésen keresztül haladunk végső pusztulásunk felé. Meg kellene végre találjunk az ellenszert a hatástalanításukra, ami szinte lehetetlen, mert mindenütt ott vannak, mindenhova beszervezték magukat, pribékjeik nemzeti érdekekre hivatkozva teljesítik az utasításokat.

Találkozóra érkeztek. Valahol csak meg kell beszélni, kiket és hogyan pusztításnak el. Elégedettség karvalyarcukon, megdönthetetlen magabiztosság, a történelem kreátorai. A kétnemű lény megtalálta a módját, miképp lehet mindezek ellenére is autentikusan élni, arcán ott az erő, éli mindazt a lehetőséget, ami születésével az övé lett, tudomást sem vesz e ragadozókról, öntörvényű, olyannyira, hogy magáért-valóságában elpusztíthatatlan, legalábbis addig, amíg nem ér el hozzá is a vész. Pedig az közeledik, itt van, és akkor neki sem kegyelmeznek, ahogy a földönkívüli alaknak sem. Közben gőzerővel dolgoznak azon, hogy kiszervezzék az életet a Földön kívülre. Ott is azt folytatják majd, amit itt elkezdtek. Haláltáncra érkeztek. Megtekintik, milyen lesz a végső felvonás abban a színjátékban, amelyet történelemnek hívunk. Bármily könyörtelenek, nem titkolják, számukra ez az egész játék.

Megérkeztünk a teremtő ölből a történelmet alakítók szűk körébe.

Nem magányosak, vannak cinkosaik.

A borzalom mérnökei, kitervelői.

Nem torzók, torz lényük valóság. Cinikusságuk tökéletes, ahogy tökéletesek bűntetteik is.

Demokratikus választásokon erősítik meg pozícióikat, segítségük nélkül senki sem jut hatalomra.

Garantálják a pusztulást, a végső pusztulást készítik elő, az apokalipszist.
Már nincsenek árnyékok, képzelgések sincsenek.
Semmilyen irányba nem tanúsított átvitel.
Valamit kiterveltek és véghez is vitték, kivitelezgették.
A rendszeren keresztül továbbra is kiviteleztetnek.
Mi meg hagyjuk.
Örvendezés afölött, hogy a világ így még nem pusztult el.
Így még nem gyilkoltak.
Így még nem hagytak jóvá rombolást (senki sem tudta és tudja megakadályozni).
Sérthetetlenek, fölötte állnak a pusztulásnak. Ők valahogy mindig megmenekülnek.
Nézünk a távolba, nézünk magunk elé.
Egyik-másik alak részben állatformát mutat, karvallyá, kutyává, félig medvévé vált, vérrel táplálkozó lénné.
Eddig is legyőztünk mindenkit, mondják.
Mindenkit le fogunk győzni most is, mondják.
Hogy mit hagyunk magunk mögött, nem érdekes, mondják.
Világégés a háttérben.

A szavak úgy hullnak vissza ránk, mint fejünk fölé dobott kések és pengék, melyek visszazuhanak ég felé emelt arcunkra, megsebezve azt.